

D E C I Z I E

18 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Judecătorii:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadi

Iurie Bejenaru

Petru Moraru

Oleg Sternioală

examinînd recursul declarat de Inspectoratul Fiscal de Stat mun.Chișinău, Direcția Administrare Fiscală Botanica împotriva hotărîrii din 10 august 2015 a Curții de Apel Chișinău,

în pricina la examinarea bilanțului de lichidare, tabelul definitiv al creanțelor și raportul final al lichidatorului debitorului SRL „Noble Auto”, cod fiscal 1008600053292, în cadrul procesul de insolabilitate a SRL „Noble Auto”,

c o n s t a t ă :

La data de 23 aprilie 2015, administratorul SRL „Noble Auto”- Zahojaia Irina a depus în instanța de insolabilitate cerere introductivă de intentare a procesului de insolabilitate față de societate din motivul incapacității de plată.

Prin încheierea din 27 aprilie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a admis spre examinare cererea introductivă depusă de debitorul SRL „Noble Auto”, cod fiscal 1008600053292, cu sediul mun.Chișinău, str. Independenței, 9/1 ap.144, s-a desemnat Verdeș Alexandru ca administrator provizoriu, s-a înlăturat debitorul de la gestionarea patrimoniului, s-a aplicat sechestrul pe bunurile debitorului, inclusiv conturile bancare și corespondența lui comercială, s-a suspendat executarea silită a bunurilor debitorului, s-a aplicat interdicție de înstrăinare a bunurilor debitorului, cu notificare instituțiilor abilitate cu executarea măsurilor.

Prin hotărîrea din 22 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea introductivă depusă de debitorul SRL „Noble Auto” SRL cu privire la intentarea procesului de insolabilitate, s-a constatat insolabilitatea debitorului, s-a intentat procedura falimentului simplificat față de debitorul SRL „Noble Auto, cod fiscal 1008600053292, s-a suspendat activitatea organelor de conducere ale debitorului, s-a desemnat în funcție de lichidator a debitorului SRL „Noble Auto”, administratorul autorizat Verdeș Alexandru, deținătorul Autorizației nr.88 din 14 ianuarie 2015, s-a ridicat dreptul de administrare al debitorului, obligîndu-se lichidatorul să preia în gestiune de la debitor și de la fondatorii debitorului toate activele și actele necesare procesului insolabilității, cu permiterea debitorului SRL „Noble Auto” să gestioneze bunurile masei debitoare a întreprinderii doar cu acordul și aprobarea prealabilă a lichidatorului, s-au notificat creditorii SRL „Noble Auto” despre necesitatea înregistrării cererilor de validare a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv, fiind stabilit termenul-limită de înregistrare a cererilor de validare

a creanțelor pentru întocmirea tabelului definitiv, de 30 zile calendaristice de la data intrării în procedura falimentului simplificat, s-a obligat lichidatorul pînă la data de 26 iulie 2015 să prezinte tabelul definitiv al creanțelor SRL „Noble Auto” și să prezinte un raport amănunțit asupra stării economice a debitorului și a cauzelor care au condus la insolvabilitate, cu menționarea persoanelor cărora le-ar fi imputabilă această situație, posibilitățile de menținere a întreprinderii debitoare și de aplicare a planului ori, după caz, motivele ce nu permit restructurarea și impun intrarea în faliment a societății, s-a stabilit examinarea chestiunii de validare a creanțelor pentru data de 27 iulie 2015, orele 14:30.

La 29 iulie 2015 și 06 august 2015 lichidatorul Verdeș Alexandru a întocmit și a prezentat instanței tabelul definitiv al creanțelor, bilanțul de lichidare și raportul final de lichidare a debitorului, conform căruia a menționat că, în scopul executării hotărârii Curții de Apel, a fost publicat dispozitivul hotărârii privind insolvența debitorului și că a fost inițiată procedura simplificată de faliment față de SRL „Noble Auto”, fapt ce constituie dovada informării tuturor creditorilor și respectiv necesitatea de înaintare a creanțelor sale. Indică că, suplimentar au fost notificați toți creditorii, inclusiv organul fiscal.

Afirmă că, după verificarea cererilor parvenite, validarea creanțelor a fost înaintată de următorii creditori: - IFS mun. Chișinău, - „Gazcon Grup” SRL, - „Trans Absolut” SRL, - „Autoprim Service” SA, - „Transgrupservice” SRL.

Notează că, în temeiul cererilor de validare deținute și contabilității întreprinderii insolubile, după verificarea minuțioasă a pretențiilor înaintate, a fost întocmit tabelul definitiv al creanțelor înaintate față de SRL „Noble Auto”, respectând condițiile prevăzute la art. 140 alin. (1-3) al Legii insolvenței, care a fost prezentat instanței în ședința de validare.

Menționează că, SRL „Noble Auto”, fapt specificat și în raportul administratorului provizoriu, nu dispune de bunuri cărora putea fi atribuit statutul de masă debitoare, iar la moment situația nu s-a schimbat, nu s-au depistat careva active materiale și bunuri și mijloacele bănești, iar pe contul curent deschis în BC „Energbank” SA, soldul este 0 (zero) lei.

Declară că, la cererea introductivă a fost anexată lista debitorilor întreprinderii și în scopul verificării și încasării sumelor ce rezultă din obligațiunile debitoriale, conform conturilor bilanțului contabil 221, 224, de către lichidator au fost expediate somații următorilor agenți economici: - „Andorcom” SRL, - „Atracție” SRL, - „Carpat Trans” SRL, - „Marvador” SRL, - „Nerudprom” SRL, - „Tirnistrom” SA, - „Cargosav” SRL, - „Inconarm” SA, - „Moldcarton” SA, - „Vingartec Trans” SRL. Răspuns la somații a parvenit de la „Carpat Trans” SRL, „Tirnistrom” SA, prin care au respins pretențiile înaintate, iar alte scrisori s-au restituit cu mențiunea oficiului poștal - necunoscut/plecat.

Relatează că, societatea nu are statut procesual de reclamant în cauzele civile și respectiv, nu are așa sursă de stingere parțială a creanțelor înainte de creditori ca datoriile persoanelor terțe față de SRL „Noble Auto”, iar întreprinderea nu deține nici titluri executorii care pot fi urmărite în scopul obținerii cărorva surse financiare.

Precizează că, managementul defectuos al cheltuielilor a fost una din condițiile insolvenței, deoarece debitorul a efectuat achiziții pentru întreținerea curentă fără a lua în calcul veniturile reale ale întreprinderii, iar în contextul art.248 alin.(5) al Legii insolvenței se atestă că de la ultima operațiune financiară/economică au trecut mai mult de patru ani, respectiv a expirat termenul

de prescripție prevăzut de norma legală pentru atragerea la răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere.

Reiterează că, conform art. 135 al Legii insolvenței, lichidatorul prezintă instanței de insolvență spre aprobare un proiect al bilanțului de lichidare, raportul final și, după caz, actul de crență a masei debitoare. În cazul lipsei masei debitoare, instanța de insolvență, odată cu aprobarea bilanțului de lichidare, adoptă o hotărâre de încetare a procesului, prin care dispune și radierea debitorului din registrul de stat în care este înscris.

Solicită aprobarea bilanțului de lichidare a SRL „Noble Auto”, cu dispunerea lichidării acesteia și radierii din Registrul persoanelor juridice, conform art. 135 alin.(5) al Legii insolvenței.

Prin hotărârea din 10 august 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a aprobat bilanțul de lichidare și raportul final al debitorului SRL „Noble Auto”, s-a lichidat SRL „Noble Auto”, cod fiscal 1008600053292, cu sediul mun.Chișinău, str. Independenței, 9/1 ap.144, s-a încetat procesul falimentului simplificat, cu radierea SRL „Noble Auto” din Registrul de Stat al întreprinderilor și organizațiilor și din Registrele Inspectoratului Fiscal de Stat, s-au considerat stinse creanțele neexecutate ale SRL „Noble Auto” față de creditorii săi.

La data de 25 august 2015, Inspectoratul Fiscal de Stat mun.Chișinău, Direcția Administrare Fiscală Botanică, a declarat recurs împotriva hotărârii din 10 august 2015 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea acesteia.

În motivarea recursului s-a invocat că lichidatorul cunoscând creditorii debitorului SRL „Noble Auto”, fiind în drept de a convoca adunarea creditorilor conform art. 55 al Legii insolvenței, pentru a înștiința despre derularea procesului de lichidare a debitorului „Noble-Auto” SRL, nu a convocat adunarea creditorilor.

Susține că, debitorul, contrar prevederilor art.134 alin. (2) al Legii insolvenței, nu a transmis lichidatorului nici ștampila, nici documentele contabile după cum rezultă din pct.2 și 3 ale deciziei nr. 1388/1/3 asupra cazului de încălcare fiscală a legislației comisă de SRL „Noble- Auto”.

Menționează că, conform informației colectate de către lichidator pe parcursul exercitării atribuțiilor sale, debitorul SRL „Noble-Auto” a încetat activitatea la sfârșitul anului 2011, însă organele de conducere ale debitorului, cunoscând starea economico- financiară a întreprinderii, au depus cererea introductivă la 23 aprilie 2015, contrar prevederilor art. 14 alin. (3) al Legii insolvenței.

Precizează că, după cum s-a constatat SRL „Noble-Auto” la depunerea cererii introductive privind intentarea procesului de insolvență, avea 10 persoane juridice-debitori, însă factorii de decizie nu au întreprins careva măsuri pentru încasarea datoriilor, dar au înaintat procedura de insolvență a întreprinderii.

Consideră că, temei conform art. 10 al Legii insolvenței, nr.149 din 29 iunie 2012, de intentare a procesului de insolvență nu era.

Afirmă că, în conformitate cu capitolul II al raportului final întocmit de lichidator, se menționează că factorii care au generat starea de incapacitate de plată sunt: -plasarea pe piața de desfacere a unei mărfi necompetitive și de o calitate necorespunzătoare prețului declarat și managementul defectuos al cheltuielilor, debitorul a efectuat achiziții pentru întreținerea curentă fără a lua în calcul veniturile reale ale întreprinderii.

Specifică că, factorii de decizie continuau activitatea debitorului care în mod vădit duc la incapacitate de plată.

În contextul art. 15 al Legii insolvenței, nr.149 din 29 iunie 2012, care prevede insolvența intenționată și insolvența fictivă, relevă că, una din atribuțiile principale ale administratorului/lichidatorului autorizat, conform art.66 alin. (1) lit.c) al Legii insolvenței, nr.149 din 29 iunie 2012, este de a sesiza organele de resort despre contravențiile și/sau infracțiunile depistate în executarea atribuțiilor.

Concretizează că, acțiunile și inacțiunile factorilor de decizie ai debitorului SRL „Noble-Auto” cad sub incidența art.248 al Legea insolvenței, nr.149 din 29 iunie 2012 și servesc drept temei pentru atragerea la răspundere subsidiară a acestora.

Menționează că, în cererea introductivă depusă de către debitor a fost propus administrator al insolvenței Verdeș Alexandru, ultimul fiind desemnat de instanța de insolvență pentru exercitarea atribuțiilor, nu a întreprins toate acțiunile posibile în vederea stingerii creanțelor creditorilor.

Relatează că, atât administratorul/lichidatorul a SRL „Noble-Auto”, cât și instanța de insolvență au examinat chestiunea privind aprobarea bilanțului de lichidare și radierea întreprinderii, fără a asigura convocarea adunării creditorilor și adoptarea hotărârilor pe marginea acestor chestiuni.

În conformitate cu art.8 alin.(1) al Legii insolvenței, nr.149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Instanța de insolvență a adoptat hotărârea la data de 10 august 2015, iar recursul a fost declarat de Inspectoratul Fiscal de Stat mun.Chișinău, Direcția Administrare Fiscală Botanica, la 25 august 2015, ceea ce denotă că recursul a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și posibil de a fi admis, cu casarea hotărârii recurate și remiterea cauzei la rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele cauzei rezultă că prin încheierea din 27 aprilie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a admis spre examinare cererea introductivă depusă de administratorul SRL „Noble Auto”- Zahojia Irina privind intentarea procesului de insolvență față de SRL “Noble Auto”, s-a desemnat în funcție de administrator provizoriu Verdeș Alexandru, s-au aplicat măsuri de asigurare asupra masei debitoare, s-a înlăturat debitorul de la gestionarea patrimoniului (Vol. I, f.d.33-35).

Prin hotărârea din 22 iunie 2015 a Curții de Apel Bălți s-a admis cererea introductivă depusă de debitorul SRL „Noble Auto” SRL cu privire la intentarea procesului de insolvență, s-a constatat insolvența debitorului, s-a intentat procedura falimentului simplificat față de debitorul SRL „Noble Auto, cod fiscal 1008600053292 (Vol. I, f.d.44-52).

Prin hotărârea din 10 august 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a aprobat

bilanțul de lichidare și raportul final al debitorului SRL „Noble Auto”, s-a lichidat SRL „Noble Auto”, cod fiscal 1008600053292, cu sediul mun.Chișinău, str. Independenței, 9/1 ap.144, s-a încetat procesul falimentului simplificat, cu radierea SRL „Noble Auto” din Registrul de Stat al întreprinderilor și organizațiilor și din Registrele Inspectoratului Fiscal de Stat, s-au considerat stinse creanțele neexecutate ale SRL „Noble Auto” față de creditorii săi (Vol.II, f.d.36-41).

Conform art. 15 al Legii insolabilității, nr. 149 din 29 iunie 2012, în cazul insolabilității debitorului din culpa fondatorilor (membrilor) lui, a membrilor organului executiv sau a unor alte persoane care au dreptul de a da indicații obligatorii pentru debitor ori care pot influența în alt mod acțiunile debitorului (insolabilitate intenționată), aceștia poartă răspundere subsidiară solidară față de creditori în măsura în care bunurile debitorului sînt insuficiente pentru executarea creanțelor creditorilor. Dacă debitorul depune cerere introductivă în cazul în care dispune de posibilități reale de a satisface integral creanțele creditorilor (insolabilitate fictivă), persoanele culpabile menționate la alin. (1) poartă răspundere pentru prejudiciile cauzate creditorilor prin depunerea cererii.

Conform art. 68 alin. (2) al Legii insolabilității, nr. 149 din 29 iunie 2012, în procedura de insolabilitate, procedura falimentului sau procedura de restructurare, acțiunile administratorului/lichidatorului sînt orientate spre păstrarea, majorarea și valorificarea cît mai eficientă a masei debitoare prin toate mijloacele legale disponibile, pentru executarea cît mai deplină a creanțelor creditorilor.

Articolul 248 alin. (1) și alin. (4) Legii insolabilității, nr. 149 din 29 iunie 2012, prevede că, dacă în cadrul procesului sînt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolabilității /lichidatorului, instanța de insolabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolabilitatea prin una dintre următoarele acțiuni: a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal; b) desfășurarea unei activități comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului; c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului; d) procurarea de fonduri pentru debitor la prețuri exagerate; e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și a ștampilei; f) dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată; g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăților, de a se plăti cu preferință unui creditor în dauna celorlalți creditori; h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolabilitate conform prevederilor art.14; i) comiterea altor acțiuni care au adus daune proprietății debitorului.

Conform art. 248 alin. (5) al Legii insolabilității, nr. 149 din 29 iunie 2012, măsura prevăzută la alin. (1) se prescrie în termen de 3 ani de la data la care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat starea de insolabilitate, dar nu mai devreme de 2 ani de la data hotărîrii de intentare a procedurii de insolabilitate.

Din materialele cauzei rezultă că SRL „Noble Auto” nu mai desfășoară activitate economică de aproximativ patru ani, însă cererea introductivă privind intentarea procesului de insolabilitate față de SRL „Noble Auto” a fost depusă la data de 23 aprilie 2015 (Vol.I, f.d.3-4).

Materialele cauzei atestă că SRL „Noble Auto” la depunerea cererii introductive avea în calitate de debitori 10 agenți economici, ceea ce se atestă și prin raportul final al administratorului autorizat-Verdeș Alexandru, datat cu 10 august 2015 (Vol.II, f.d.16).

În contextul normei enunțate și circumstanțelor invocate, instanța de recurs reține că instanța de insolabilitate nu a examinat cauza și sub aspectul răspunderii subsidiare a factorilor de decizie și nu a fost emisă o decizie pe caz în acest sens, sau cel puțin careva constatări în acest sens nu s-au efectuat.

Mai mult de atât, lichidatorul SRL „Noble Auto” prezentînd raportul final, în capitolul II al acestuia la cauza insolabilității indică două motive, și anume: plasarea pe piața de desfacere a unei mărfi necompetitive și de o calitate necorespunzătoare prețului declarat și managementul defectuos al cheltuielilor, debitorul a efectuat achiziții pentru întreținerea curentă fără a lua în calcul veniturile reale ale întreprinderii.

Tot aici, Colegiul reiterează că lichidatorul invocă și prescrierea răspunderii subsidiare a membrilor organelor de conducere, însă instanța de insolabilitate nu s-a expus asupra acestui aspect.

De asemenea, este de menționat că o atribuție principală a administratorului, conform art. 66 alin.(1) lit.i) al Legii insolabilității, nr. 149 din 29 iunie 2012, este și sesizarea organelor de resort despre contravențiile și/sau infracțiunile depistate în executarea atribuțiilor.

Astfel, în contextul prevederilor art.15 și 248 din Legea insolabilității, instanța de recurs reține că în dependență de motivele apariției stării de insolabilitate a debitorului, fondatorul (asociatul) va purta răspundere subsidiară solidară față de creditorii sau la cererea administratorului insolabilității/lichidatorului, instanța de insolabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolabil să fie suportate de asociat (fondator).Cît privește prevederile art. 9 alin. (3) din Legea privind societățile cu răspundere limitată care stabilesc că asociații nu răspund pentru obligațiile societății, se menționează că raportînd prevederile date la prevederile art. 68 alin. (2) Cod civil, art. 45 alin. (2) din Legea privind societățile cu răspundere limitată se deduce că, condițiile de răspundere subsidiară a asociatului (fondatorului) în cadrul procesului de insolabilitate reglementate prin Legea insolabilității se încadrează în rigorile „cazurile stabilite de lege sau de actul de constituire”, adică prevederile ambelor legi se completează una pe alta și nicidecum nu se contrazic.

În speță, instanța de insolabilitate nu a verificat aceste circumstanțe, rezultînd din normele legale enunțate supra.

Din aceste considerente, instanța de recurs conchide că instanța de insolabilitate nu a verificat toate circumstanțele ce ar obliga membrii organelor de conducere a SRL „Noble Auto” la răspundere subsidiară sau ar exclude răspunderea subsidiară a acestora.

Din circumstanțele relatate supra, Colegiul constată că instanța de insolabilitate la judecarea cauzei în fond nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea pricinii. Prin urmare, judecarea cauzei a fost efectuată în mod superficial, fără cercetarea circumstanțelor de fapt și de drept, a probelor, ce ar confirma sau infirma existența răspunderii subsidiare a membrilor organelor de conducere a SRL „Noble Auto”, eroare ce nu poate fi

corectată de către instanța de recurs, fapt ce denotă la netemeinicia hotărîrii adoptate în speță.

Conform jurisprudenței CEDO, instanțele de judecată, inclusiv instanțele de apel sînt obligate de a motiva hotărîrile sale. În special, decizia trebuie să conțină circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei referitor la admiterea sau respingerea acțiunii, alte chestiuni ce au fost soluționate în cadrul judecării pricinii, legea materială și procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii.

În cursul examinării litigiului, instanța de insolvabilitate urmează a da apreciere și altor circumstanțe ale pricinii, în partea ce ține de fondul cauzei, în măsura în care ele sunt confirmate prin probe și relevante pentru soluționarea corectă a litigiului.

La rejudecarea pricinii, instanța de insolvabilitate urmează să țină cont de cele menționate supra, să creeze condiții obiective pentru realizare și exercitare drepturilor procedurale și în dependență de probele pertinente administrate, rejudecînd pricina, să emită o hotărîre întemeiată și legală.

Colegiul judiciar al Curții Supreme de Justiție conchide că lacunele indicate mai sus, nu pot fi corectate la judecarea recursului, fapt pentru care recursul de Inspectoratul Fiscal de Stat mun.Chișinău, Direcția Administrare Fiscală Botanică împotriva hotărîrii din 10 august 2015 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi admis, cu casarea hotărîrii instanței de insolvabilitate și remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, cu respectarea principiilor ce guvernează litigiul în cauză.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Inspectoratul Fiscal de Stat mun.Chișinău, Direcția Administrare Fiscală Botanică împotriva hotărîrii din 10 august 2015 a Curții de Apel Chișinău.

Se casează hotărîrea din 10 august 2015 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina la examinarea bilanțului de lichidare, tabelul definitiv al creanțelor și raportul final al lichidatorului debitorului SRL „Noble Auto”, cod fiscal 1008600053292, în cadrul procesul de insolvabilitate a SRL „Noble Auto”, cu remiterea pricinii la rejudecare.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței:

Tatiana Vieru

Judecători:

Valentina Clevadi

Iurie Bejenaru

Petru Moraru

Oleg Sternioală

